

17 juni 1960

U 7029/60 - C 46 - P1/PS9.

17 9918/17

GEHEIM

Land: Groot-Brittannië.

Onderwerp: De Britse politiek ten opzichte van Europa (II).

Referenties: Mijn no. 5914/60, "De Britse politiek ten opzichte van Europa" (I), d.d. 30 mei 1960.

Datum van waarneming: Begin juni 1960.

Bron: Betrouwbaar.

Informant: Een functionaris van een technisch ministerie.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Groot-Brittannië

DE BRITSE POLITIEK TEN OPZICHTE VAN EUROPA (II)

Van een functionaris, werkzaam op een technisch ministerie, werd de volgende ambtelijke visie vernomen.

1. Het verloop van de topconferentie is zeker van invloed geweest op versterking van de Britse neiging tot "reconsideration" van de verhouding ten opzichte van het continentale Europa. Het voornaamste resultaat schijnt voorlopig vooral versterking van de wens te zijn om tot de een of andere vorm van overeenstemming te komen, hetgeen in beginsel Britse bereidheid tot het doen van concessies inhoudt, mits daar ook concessies van de andere kant tegenover staan.

2. Een van de zichtbare tekenen van toegenomen Britse bereidheid is het feit dat men, hoewel een geheel Europa omvattende vrijhandelszone nog steeds niet uitsluitend, op het ogenblik toch ook geneigd is een douane-unie met het Europa van de Zes te overwegen.

Dezelfde toegenomen bereidheid blijkt uit het feit, dat de regering inderdaad geneigd is opnieuw te overwegen of toetreding tot Euratom of KSG de situatie zou kunnen verbeteren. Het is overigens niet zeker, dat die overweging tot positief resultaat leidt, omdat het vrij bezwaarlijk lijkt tot twee van de bestaande Europese gemeenschappen toe te treden zonder precies te overzien welke verhouding tot de derde gemeenschap daarvan de consequentie zal zijn. Men zal dan eerst nauwkeurig moeten vaststellen welke consequenties van die derde gemeenschap men op korte of lange termijn wil aanvaarden. Dit hele proces van afweging van belangen en mogelijke consequenties is ook binnen de regering nog niet afgesloten. Wel is het besef bij de regering langzamerhand levendig dat de organisatie van de Zes een niet meer te ontkennen feit is, berustend op de wil van de betrokken regeringen. Toekomstige mogelijke initiatieven van Britse kant zullen dus de identiteit

van de Zes hebben te respecteren. Omgekeerd zullen de Zes het bestaan van de Zeven hebben te aanvaarden en niet moeten streven naar "oplossingen" met ieder van de Zeven afzonderlijk.

3. Ook tegen de achtergrond van de Britse gedachten-gang is de laatste rede van De GAULLE interessant. De GAULLE denkt klaarblijkelijk hoe langer hoe sterker in de richting van een confederatie van het vrije Europa en zelfs het vrije Westen - een vorm van associatie, die het in beginsel mogelijk maakt meer nationale identiteit te behouden dan in het kader van de integratie, zoals de Zes die klaarblijkelijk voorstaan, mogelijk is. Dit is niet alleen het soort van oplossing dat men in het Verenigd Koninkrijk zou prefereren, maar kennelijk ook een "way-out" voor de kleine landen die nu met Engeland in de Zeven geassocieerd zijn. Die kleine landen ontkennen op zichzelf de noodzaak van samengaan en grotere eenheden niet, maar staan er op in dat proces toch zoveel mogelijk zichzelf te blijven en de beslissing over hun belangen niet in feite over te dragen aan supranationale organen, die in de praktijk door het accord van de "Groten" in een dergelijke organisatie worden beheerst. Deze wens van de kleinere landen is de laatste tijd zo duidelijk aan de dag getreden, dat ook de Verenigde Staten daarmee nu wel degelijk rekening moeten gaan houden.

4. Technologische en industriële ontwikkelingen zullen al in de naaste toekomst tot sterkere aaneensluiting tussen met name Engeland en Duitsland en Frankrijk leiden. Op militair gebied is men met de voorbereidingen daartoe vrij ver gevorderd. Op zichzelf zijn daarnaast op zuiver handelsgebied de voordelen van grotere markten duidelijk. Dit gevoegd bij de politieke pressie die met name sinds "Parijs" is ontstaan, maakt het niet onwaarschijnlijk dat nieuwe oplossingen kunnen worden gevonden, maar het zou onjuist zijn drastische koerswijzigingen in de Britse politiek te verwachten.

Met name zal de Britse regering geen stappen doen, die haar het vertrouwen en de solidariteit van haar partners in de Zeven zouden kunnen doen verliezen.

Begin juni 1960.